

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 29. april 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet

[af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil)]

1. Ændringsforslag

Børne- og undervisningsministeren har stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stilede ændringsforslag.

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget bakker om lovforslaget og finder det positivt, at regeringen har valgt at genoplive Venstres frikommuneforsøg, hvilket regeringen ellers nedlagde som noget af det første efter regeringsdannelsen i 2019.

Venstre støtter forsøgets hensigt: at give kommunerne mulighed for at organisere børne- og undervisningsområdet på en ny måde. Det er positivt, at forsøget skal sikre medarbejderne fleksible rammer, så de kan afprøve nye ideer og bruge deres faglighed til at sikre bedre dagtilbud og undervisning i folkeskolen. Venstre stiller sig dog uforstående over for, at det kun er to kommuner, der fritages fra visse dele af regelgrebet på dagtilbudsområdet, og ligeledes to andre kommuner, der stilles relativt frit fra lovgivningen på folkeskoleområdet. Endvidere vækker det undren hos Venstre, hvordan valget er faldet på de fire pågældende kommuner, og Venstre har også gentagne gange fremhævet utilfredshed med, at det kun er de i forvejen udvalgte kommuner, der får mulighed for at få mere frihed til velfærdsopgaveløsningen – og ikke også de øvrige 96 kommuner,

sådan som VLAK-regeringen sikrede det. Det finder Venstre faktisk ikke bare urimeligt, men også decideret uhensigtsmæssigt, for den løsning, der kan være den rigtige i den ene kommune, er ikke nødvendigvis den rette for en anden kommune, og derfor bliver det et ufuldstændigt billede, der tilvejebringes i evalueringen af forsøget, fordi der netop kun bygges på to kommuners erfaring.

Flere friheder og det at lade sig inspirere også af den frie sektor synes Venstre rigtig godt om, og derfor havde Venstres medlemmer af udvalget gerne set, at det havde været flere end de i forvejen udpegede kommuner, der var omfattet. Venstre bruger derfor udvalgsbehandlingen som en mulighed for at få svar på, om regeringen faktisk er villig til at acceptere, at flere kommuner deltager i forsøget. Venstre bemærker nemlig, at man flere steder i det kommunale bagland gør sig overvejelse om at ansøge regeringen om at få lov til at komme med i forsøget, og derfor vil Venstre afklare regeringens holdning til dette, inden skønne kommunale kræfter spildes.

Venstre konstaterer i øvrigt, at det er lykkedes at sætte en række markante aftryk i den politiske aftale, som bl.a. sikrer, at det frie valg på børne- og skoleområdet ikke knægtes med lovforslaget, hvilket der oprindeligt blev spillet ud med fra regeringens side. Grundlæggende har Venstre kæmpet for, at flere friheder til de omfattede kommuner ikke betyder mindre frit valg og indflydelse for den enkelte elev og forældre. Det ville i Venstres optik have været katastrofalt, hvis det frie valg blev kastet over bord med bindende love og regler.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget støtter lovforslaget. Formålsparagraffen i loven siger, at formålet med loven er frem til den 30. september 2024 at frisætte udvalgte kommuners varetagelse af dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet med henblik på at udvikle velfærden på områderne og skabe større handlerum for medarbejderne og lederne

for at øge kvaliteten og nærværet i velfærden til gavn for borgeren.

Et afgørende punkt for succes med forsøget er, om den enkelte kommune kan, vil og tør fjerne det bureaukrati, som opleves som overflødig, samtidig med at man fastholder og nyudvikler den del af dokumentationen og bureaukratiet, som reelt bidrager til at sikre kvaliteten af dagtilbud og folkeskoler. Dansk Folkeparti ser frem til at følge de udvalgte kommuners tiltag i forhold til at fjerne unødigt bureaukrati på daginstitutions- og folkeskoleområdet.

Formålet som beskrevet viser, hvad det må forventes at kommunerne bliver målt på. Kan de udvikle velfærden? Kan de øge handlerummet for medarbejdere og lederne? Kan de øge kvaliteten, og kan de øge nærværet til gavn for borgerne?

Dansk Folkeparti ønsker at være helt sikre på, at der reelt og systematisk bliver målt og vejet på, om kommunerne lykkes med de enkelte elementer. Dansk Folkeparti forventer på grundlag af ministerens svar på spørgsmål 1, at der sikres en grundig og løbende evaluering, som sikrer, at erfaringerne fra forsøgene reelt kan bruges efterfølgende i samtlige danske kommuner.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af børne- og undervisningsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 9

1) I stk. 2, 1. pkt., ændres »§ 14, stk. 1-4 og 7« til: »§ 14, stk. 1-4, 6 og 7«.

[Præcisering af hjemmel til at gøre forsøg med frivillige prøvefag]

2) I stk. 2, 2. pkt., ændres »§ 42, stk. 1, 2. og 3. pkt.« til: »§ 42, stk. 1, 2. og 3. pkt., og nr. 1-4«.

[Præcisering af, hvilke regler kommunalbestyrelsen kan beslutte at fravige]

3) I stk. 4 indsættes efter »§ 6, stk. 2,«: »1.-3. pkt.«

[Præcisering af, hvad kommunalbestyrelsen ikke kan fravige]

4) I stk. 4 ændres », 55 b og 56 samt« til: »og 55 b, § 56, stk. 1 og 2, og«.

[Præcisering af, hvad kommunalbestyrelsen ikke kan fravige]

5) I stk. 6 indsættes efter »§ 22, stk. 12 og 13,«: »§ 24, stk. 4,«.

[Præcisering af, hvad kommunalbestyrelsen kan fravige]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Formålet med lovforslagets § 9, stk. 2, 1. pkt., er at give Holbæk og Esbjerg Kommuner hjemmel til efter godkendel-

se fra børne- og undervisningsministeren at fravige visse regler om 9.-klasseprøverne. Det har været hensigten, at de to kommuner tillige skal kunne fravige regler om de frivillige prøver, men ved en fejl mangler der en henvisning til folkeskolelovens § 14, stk. 6, i lovforslaget. Den foreslåede ændring har til formål at præcisere, at kommunerne tillige skal kunne søge om at fravige reglerne om de frivillige prøver.

Til nr. 2

Formålet med lovforslagets § 9, stk. 2, 2. pkt., er at give Holbæk og Esbjerg Kommuner hjemmel til at fravige regler om skolebestyrelsens sammensætning m.v., jf. folkeskolelovens § 42, stk. 1. Som lovforslaget er formuleret, vil kravene i stk. 1, nr. 1-4, ikke være omfattet af muligheden for at fravige reglerne om skolebestyrelsens sammensætning, hvilket ikke vil være i overensstemmelse med intentionen med forslaget. Den foreslåede ændring har således alene til hensigt at præcisere, at kommunalbestyrelsen tillige skal kunne fravige kravene i stk. 1, nr. 1-4.

Til nr. 3

Med den foreslåede henvisning til folkeskolelovens § 6, stk. 2, har det været hensigten at give Holbæk og Esbjerg Kommuner hjemmel til at fravige de procedurekrav, der er knyttet til muligheden for at blive fritaget fra undervisningen i kristendomskundskab. Formålet med forsøget med velfærdsaftaler er bl.a. så vidt muligt at give frihed fra dokumentations- og proceskrav. Som lovforslaget er formuleret, hvor der er henvist til folkeskolelovens § 6, stk. 2, vil kommunalbestyrelsen ikke kunne fravige de procedurekrav, der er knyttet til muligheden for at blive fritaget fra undervisningen i kristendomskundskab, hvilket ikke er i overensstemmelse med det overordnede formål med forsøget. Den foreslåede ændring præcisere, at kommunalbestyrelsen vil kunne godkende at fravige de procedurekrav, der knytter sig til muligheden for at blive fritaget fra undervisningen i kristendomskundskab. Kommunalbestyrelsen vil ikke kunne fravige reglerne om, at et barn efter anmodning kan fritages fra at deltage i undervisningen i kristendomskundskab.

Til nr. 4

I lovforslagets § 9, stk. 4, er oplyst en række bestemmelser i folkeskoleloven, som kommunalbestyrelsen ikke vil kunne fravige som led i forsøget med velfærdsaftaler. Som lovforslaget er formuleret, vil kommunalbestyrelsen ikke kunne fravige folkeskolelovens § 56, stk. 3, om indberetning af oplysninger om elevernes trivsel, hvilket ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale, som lovforslaget er en udmøntning af. Med forslaget præciseres det derfor, at folkeskolelovens § 56, stk. 3-5, om måling og indberetning af oplysninger om elevernes trivsel, ikke er omfattet af lovforslagets § 9, stk. 4.

Til nr. 5

I lovforslagets § 9, stk. 6, er anført en række bemyndigelsesbestemmelser, i medfør af hvilke der er udstedt bekendtgørelser. Det er formålet med bestemmelsen at give kommunalbestyrelsen adgang til at fravige regler, der er fastsat

på bekendtgørelsesniveau. Ved en fejl er der ikke indsat en henvisning til folkeskolelovens § 24, stk. 4, hvorefter kommunalbestyrelsen efter regler fastsat af børne- og undervisningsministeren kan træffe beslutning om nedlæggelse af en skole. Bekendtgørelsen er dog nævnt i bemærkningerne til lovforslaget. Det præciseres derfor, at kommunalbestyrelsen som led i forsøg med velfærdsaftaler vil kunne fravige regler, der er fastsat i medfør af folkeskolelovens § 24, stk. 4.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. marts 2021 og var til 1. behandling den 16. april 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Anders Kronborg (S) fmd. Tanja Larsson (S) Jens Joel (S) Jesper Petersen (S) Julie Skovsby (S) Kasper Sand Kjær (S) Orla Hav (S) Lotte Rod (RV) Katrine Robsøe (RV) Marianne Jelved (RV) Jacob Mark (SF) Ina Strøjer-Schmidt (SF) Astrid Carøe (SF) Jakob Sølvhøj (EL) Pernille Skipper (EL) Uffe Elbæk (UFG) Anni Matthiesen (V) Maja Torp (V) Ellen Trane Nørby (V) Kenneth Mikkelsen (V) Marlene Ambo-Rasmussen (V) Stén Knuth (V) nfm. Marie Krarup (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Alex Ahrendtsen (DF) Katarina Ammitzbøll (KF) Mai Mercado (KF) Mette Thiesen (NB) Henrik Dahl (LA)

Alternativet, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	7

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 1 møde.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 25. marts 2021 sendte børne- og undervisningsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 5 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 18 spørgsmål til børne- og undervisningsministeren til skriftlig besvarelse. Børne- og undervisningsministeren har besvaret spørgsmål 1. Udvalget forventer spørgsmål 2-18 besvaret inden 2. behandling.